

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/128/WE

z dnia 21 października 2009 r.

ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 175 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 2 i 7 decyzji nr 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiającej szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego ⁽⁴⁾ należy ustanowić wspólne ramy prawne dla zapewnienia zrównoważonego stosowania pestycydów, biorąc pod uwagę podejście zapobiegawcze i profilaktyczne.
- (2) Niniejsza dyrektywa powinna mieć obecnie zastosowanie do pestycydów, które są środkami ochrony roślin. Przewidziane jest jednak rozszerzenie w przyszłości zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy o produkty biobójcze.
- (3) Środki przewidziane w niniejszej dyrektywie powinny mieć charakter uzupełniający i nie powinny wpływać na środki przewidziane w innych powiązanych przepisach prawnych Wspólnoty, w szczególności w dyrektywie Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia

1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa ⁽⁵⁾, dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory ⁽⁶⁾, dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej ⁽⁷⁾, rozporządzeniu (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni ⁽⁸⁾ oraz rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin ⁽⁹⁾. Środki te nie powinny również stanowić uszczerbku dla środków podejmowanych dobrowolnie w kontekście rozporządzeń dotyczących funduszy strukturalnych lub rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) ⁽¹⁰⁾.

- (4) Instrumenty ekonomiczne mogą odegrać kluczową rolę w osiągnięciu celów związanych ze zrównoważonym stosowaniem pestycydów. Należy zatem zachęcać do stosowania takich instrumentów na odpowiednim szczeblu, z jednoczesnym położeniem nacisku na to, że poszczególne państwa członkowskie mogą postanowić o ich stosowaniu bez uszczerbku dla stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa.
- (5) By ułatwić wprowadzanie niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie powinny stosować krajowe plany działania mające na celu ustalenie celów ilościowych, środków, miar, harmonogramów i wskaźników zmierzających do zmniejszenia zagrożenia związanego ze stosowaniem pestycydów i wpływu ich stosowania na zdrowie ludzi i na środowisko oraz zachęcanie do opracowania i stosowania integrowanej ochrony roślin i alternatywnych podejść lub technik mających na celu zmniejszenie zależności od stosowania pestycydów. Państwa członkowskie powinny monitorować stosowanie środków ochrony roślin zawierających substancje czynne budzące szczególne obawy oraz stworzyć harmonogramy i wyznaczyć cele dotyczące zmniejszenia ich stosowania,

⁽¹⁾ Dz.U. C 161 z 13.7.2007, s. 48.

⁽²⁾ Dz.U. C 146 z 30.6.2007, s. 48.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 23 października 2007 r. (Dz.U. C 263 E z 16.10.2008, s. 158), wspólne stanowisko Rady z dnia 19 maja 2008 r. (Dz.U. C 254 E z 7.10.2008, s. 1) i stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 13 stycznia 2009 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 24 września 2009 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 242 z 10.9.2002, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 103 z 25.4.1979, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 70 z 16.3.2005, s. 1.

⁽⁹⁾ Zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 277 z 21.10.2005, s. 1.

- zwłaszcza w przypadkach gdy jest to odpowiedni sposób na osiągnięcie celów dotyczących zmniejszenia zagrożenia. Krajowe plany działania powinny być skoordynowane z planami wdrożenia zgodnymi z innymi stosowanymi przepisami prawnymi Wspólnoty i mogłyby posłużyć do zgrupowania celów, jakie mają zostać osiągnięte zgodnie z innymi przepisami prawnymi Wspólnoty odnoszącymi się do pestycydów.
- (6) Wymiana informacji dotyczących celów i działań państw członkowskich, ustalonych w ramach krajowych planów działania, jest bardzo ważnym elementem realizacji celów niniejszej dyrektywy. Zasadne jest więc żądanie, by państwa członkowskie składały Komisji i innym państwom członkowskim regularne sprawozdania, w szczególności na temat wprowadzania i rezultatów krajowych planów działania oraz swoich doświadczeń. W oparciu o informacje przekazywane przez państwa członkowskie Komisja powinna przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie odnośne sprawozdania wraz z odpowiednimi wnioskami legislacyjnymi, jeśli to konieczne.
- (7) W celu przygotowania i modyfikacji krajowych planów działania zasadne jest zapewnienie stosowania dyrektywy 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska ⁽¹⁾.
- (8) Jest kwestią zasadniczą, by państwa członkowskie stworzyły systemy szkoleń, zarówno początkowych, jak i uzupełniających, dla dystrybutorów, doradców i profesjonalnych użytkowników pestycydów oraz systemy certyfikacji do rejestrowania takich szkoleń, tak by osoby, które stosują lub będą stosować pestycydy, były w pełni świadome potencjalnych zagrożeń dla zdrowia ludzi i dla środowiska oraz odpowiednich środków mających na celu zmniejszenie tych zagrożeń w możliwie największym stopniu. Działania szkoleniowe dla użytkowników profesjonalnych mogą być skoordynowane z działaniami zorganizowanymi w ramach rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.
- (9) Sprzedaż pestycydów, w tym sprzedaż internetowa, stanowi istotny element łańcucha dystrybucji, w związku z którym należy w chwili sprzedaży udzielić użytkownikowi końcowemu, zwłaszcza profesjonalnemu, konkretnych porad dotyczących zasad bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi i dla środowiska. Użytkownikom nieprofesjonalnym, którzy zasadniczo nie posiadają takiego samego poziomu wykształcenia i przygotowania, należy udzielać zaleceń, zwłaszcza dotyczących bezpiecznego postępowania z pestycydami i ich składowania, a także utylizacji opakowań.
- (10) Ze względu na ewentualne zagrożenia wynikające ze stosowania pestycydów opinia publiczna powinna być lepiej informowana o ogólnych skutkach stosowania pestycydów poprzez kampanie podnoszenia świadomości, informacje przekazywane przez sprzedawców detalicznych i inne odpowiednie środki.
- (11) Należy promować na szczeblu europejskim i krajowym programy badawcze mające na celu zbadanie wpływu stosowania pestycydów na zdrowie ludzi i środowisko, w tym badania dotyczące grup wysokiego ryzyka.
- (12) W zakresie, w jakim postępowanie z pestycydami i stosowanie pestycydów wymaga określenia minimalnych wymagań dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy obejmujących zagrożenia wynikające z narażenia pracowników na kontakt z takimi produktami, jak również ogólnych i szczególnych środków prewencyjnych mających na celu zmniejszenie takich zagrożeń, środki te są objęte dyrektywą Rady 98/24/WE z dnia 7 kwietnia 1998 r. w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed ryzykiem związanym ze środkami chemicznymi w miejscu pracy ⁽²⁾ i dyrektywą 2004/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych i mutagenów podczas pracy ⁽³⁾.
- (13) Ponieważ dyrektywa 2006/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie maszyn ⁽⁴⁾ będzie zawierać przepisy dotyczące wprowadzania do obrotu sprzętu do aplikacji pestycydów zapewniające, że spełnione są wymogi środowiskowe, zasadne jest – w celu minimalizacji niekorzystnego wpływu pestycydów na zdrowie ludzi i środowisko spowodowanego przez taki sprzęt – stworzenie systemów regularnej kontroli technicznej będącego już w użyciu sprzętu do aplikacji pestycydów. Państwa członkowskie powinny opisać w swoich krajowych planach działania, w jaki sposób zapewnią spełnienie tych wymogów.
- (14) Opryski pestycydami z powietrza potencjalnie mogą mieć znaczący, negatywny wpływ na zdrowie ludzi i na środowisko, w szczególności wskutek znoszenia cieczy roboczej. Z uwagi na powyższe, opryski z powietrza powinny być generalnie zabronione, a odstępstwa powinny być możliwe, jeśli przynosi to wyraźne korzyści polegające na zmniejszeniu wpływu na zdrowie ludzi i środowisko w porównaniu do innych metod opryskiwania lub w przypadku braku wykonalnych metod alternatywnych, pod warunkiem że stosowana jest najlepsza dostępna technologia ograniczania znoszenia cieczy roboczej.
- (15) Środowisko wodne jest szczególnie wrażliwe na pestycydy. Stąd konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na to, aby unikać zanieczyszczenia wód powierzchniowych i wód podziemnych przez podejmowanie odpowiednich środków, takich jak ustalanie stref buforowych i ochronnych lub sadzenie żywopłotów wzdłuż cieków wodnych tak, aby ograniczyć ekspozycję wód na znoszenie cieczy roboczej, przesiąkanie i spływanie. Wymiary stref buforowych powinny zależeć w szczególności od charakterystyki gleby i właściwości pestycydu, jak również charakterystyki rolniczej danych obszarów. Stosowanie pestycydów na obszarach ujęć wody pitnej, w obrębie lub wzdłuż szlaków transportowych, takich jak linie kolejowe, lub na powierzchniach uszczelnionych lub wysoce przepuszczalnych, może

⁽¹⁾ Dz.U. L 156 z 25.6.2003, s. 17.

⁽²⁾ Dz.U. L 131 z 5.5.1998, s. 11.

⁽³⁾ Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 50.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 24.

- prowadzić do większego zagrożenia skażeniem środowiska wodnego. Na takich obszarach stosowanie pestycydów należy zatem ograniczyć w możliwie największym stopniu lub, o ile to stosowne, wyeliminować.
- (16) Stosowanie pestycydów może być szczególnie niebezpieczne na obszarach bardzo wrażliwych, takich jak np. obszary chronione w ramach programu Natura 2000 zgodnie z dyrektywą 79/409/EWG i dyrektywą 92/43/EWG. W innych miejscach, takich jak parki i ogrody publiczne, tereny sportowe i rekreacyjne, tereny szkolne i place zabaw dla dzieci oraz obszary w bliskim sąsiedztwie obiektów służby zdrowia, zagrożenie związane z narażeniem na kontakt z pestycydami jest wysokie. Na takich obszarach stosowanie pestycydów powinno zostać ograniczone lub zabronione. Jeżeli stosuje się pestycydy, należy wprowadzić odpowiednie środki zarządzania zagrożeniem, a w pierwszej kolejności rozważyć zastosowanie pestycydów niskiego ryzyka oraz biologicznych metod zwalczania organizmów szkodliwych.
- (17) Zwłaszcza przy posługiwaniu się pestycydami, w tym przy składowaniu, rozcieńczaniu i mieszaniu pestycydów oraz czyszczeniu sprzętu do aplikacji pestycydów po użyciu, a także podczas odzyskiwania i utylizacji mieszanek pozostałych w zbiorniku, pustych opakowań i pozostałości pestycydów może łatwo dojść do niepożądanego narażenia ludzi i środowiska. Wskazane jest zatem określenie szczególnych środków regulujących te działania jako środków uzupełniających środki przewidziane w dyrektywie 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów⁽¹⁾ i w dyrektywie Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych⁽²⁾. Środki te powinny również obejmować użytkowników nieprofesjonalnych, ponieważ bardzo prawdopodobne jest, że ta grupa użytkowników będzie niewłaściwie postępować z pestycydami wskutek braku wiedzy.
- (18) Stosowanie ogólnych zasad integrowanej ochrony roślin oraz wytycznych w zakresie integrowanej ochrony roślin dla poszczególnych upraw i sektorów przez wszystkich rolników doprowadziłoby do bardziej ukierunkowanego stosowania wszystkich dostępnych metod zwalczania szkodników, w tym pestycydów. Przyczyniłoby się ono zatem do dalszego zmniejszenia zagrożeń dla zdrowia ludzi i dla środowiska oraz do zmniejszenia zależności od stosowania pestycydów. Państwa członkowskie powinny działać na rzecz rolnictwa o niskim zużyciu pestycydów, w szczególności na rzecz integrowanej ochrony roślin, oraz stworzyć niezbędne warunki i środki umożliwiające wdrożenie technik integrowanej ochrony roślin.
- (19) Na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 oraz niniejszej dyrektywy, wprowadzenie w życie zasad integrowanej ochrony roślin jest obowiązkowe, a zasada pomocniczości ma zastosowanie do sposobu ich wprowadzania w życie. Państwa członkowskie powinny opisać w ich krajowych planach działania, w jaki sposób zapewniają wprowadzanie w życie zasad integrowanej ochrony
- roślin, dając, tam gdzie to możliwe, pierwszeństwo niechemicznym metodom ochrony roślin, ochrony przed szkodnikami i zarządzania uprawami.
- (20) Konieczny jest pomiar postępów osiąganych w zakresie zmniejszenia zagrożeń i negatywnego wpływu stosowania pestycydów na zdrowie ludzi i na środowisko. Właściwym środkiem do tego celu są zharmonizowane wskaźniki zagrożenia, które zostaną ustanowione na poziomie Wspólnoty. Państwa członkowskie powinny posługiwać się tymi wskaźnikami do celów zarządzania zagrożeniem na poziomie krajowym oraz do celów sprawozdawczości, zaś Komisja powinna obliczać wskaźniki w celu oceny postępów na poziomie Wspólnoty. Należy wykorzystywać dane statystyczne zebrane zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym odnoszącym się do statystyk dotyczących środków ochrony roślin. Poza ujednoliconymi wspólnymi wskaźnikami należy umożliwić państwom członkowskim stosowanie ich wskaźników krajowych.
- (21) Państwa członkowskie powinny określić sankcje za naruszanie przepisów krajowych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy i zapewnić ich wdrożenie. Sankcje powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.
- (22) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie ochrona zdrowia ludzi i środowiska przed ewentualnymi zagrożeniami związanymi ze stosowaniem pestycydów, nie może być osiągnięty w stopniu wystarczającym przez państwa członkowskie i w związku z tym, można go lepiej osiągnąć na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki, zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (23) Niniejsza dyrektywa uwzględnia prawa podstawowe i zgodna jest z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Niniejsza dyrektywa ma w szczególności na celu wspieranie włączenia do polityk Wspólnoty wysokiego poziomu ochrony środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, określoną w art. 37 tej Karty.
- (24) Środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji⁽³⁾.
- (25) W szczególności Komisji należy przyznać uprawnienia do sporządzania i aktualizacji załączników do niniejszej dyrektywy. Ponieważ środki te mają zasięg ogólny i mają na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy, między innymi poprzez jej uzupełnienie nowymi elementami innymi niż istotne, muszą one zostać przyjęte zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, określoną w art. 5a decyzji 1999/468/WE.

⁽¹⁾ Dz.U. L 114 z 27.4.2006, s. 9.

⁽²⁾ Dz.U. L 377 z 31.12.1991, s. 20.

⁽³⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

(26) Zgodnie z pkt 34 Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa⁽¹⁾ zachęca się państwa członkowskie do sporządzania, dla ich własnych celów i w interesie Wspólnoty, własnych tabel, które w możliwie najszerszym zakresie odzwierciedlają korelację pomiędzy niniejszą dyrektywą a środkami transportacji, oraz do podania ich do publicznej wiadomości,

cyjnej udziela porad związanych z ochroną roślin oraz bezpiecznym stosowaniem pestycydów, w tym, w stosownych przypadkach, osoby samozatrudnione świadczące prywatne usługi doradcze oraz pracowników służb publicznych świadczących takie usługi, agentów handlowych, producentów żywności oraz sprzedawców detalicznych;

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa ustala ramy dla osiągnięcia zrównoważonego stosowania pestycydów poprzez zmniejszenie zagrożenia związanego ze stosowaniem pestycydów i wpływu ich stosowania na zdrowie ludzi i na środowisko, a także poprzez zachęcanie do stosowania integrowanej ochrony roślin oraz alternatywnych podejść i technik, takich jak niechemiczne alternatywy dla pestycydów.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do pestycydów będących środkami ochrony roślin zdefiniowanymi w art. 3 pkt 10 lit. a).

2. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie bez uszczerbku dla innych stosownych przepisów wspólnotowych.

3. Przepisy niniejszej dyrektywy nie uniemożliwiają państwom członkowskim stosowania zasady ostrożności w ograniczaniu czy zakazywaniu stosowania pestycydów w szczególnych okolicznościach lub na określonych obszarach.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „użytkownik profesjonalny” oznacza każdą osobę, która stosuje pestycydy w toku swej działalności zawodowej, w tym operatorów, techników, pracowników i osoby samozatrudnione, zarówno w sektorze rolnym, jak i w innych sektorach;
- 2) „dystrybutor” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która udostępnia pestycydy na rynku, w tym hurtownie, placówki sprzedaży detalicznej, sprzedawców i dostawców;
- 3) „doradca” oznacza każdą osobę, która posiada odpowiednią wiedzę i w kontekście pracy zawodowej lub usługi komer-

4) „sprzęt do aplikacji pestycydów” oznacza wszelkie urządzenia przeznaczone specjalnie do aplikacji pestycydów, w tym akcesoria, które są istotne dla skutecznego działania takiego sprzętu, takie jak rozpylacze, manometry, filtry, sita i przyrządy do czyszczenia zbiorników;

5) „oprysk z powietrza” oznacza każdą aplikację pestycydów za pomocą statku powietrznego (samolotu lub śmigłowca);

6) „integrowana ochrona roślin” oznacza staranne rozważenie wszystkich dostępnych metod ochrony roślin, a następnie przedsięwzięcie właściwych środków mających na celu zahamowanie rozwoju populacji organizmów szkodliwych oraz utrzymanie stosowania środków ochrony roślin i innych form interwencji na ekonomicznie i ekologicznie uzasadnionym poziomie, a także zmniejszenie lub zminimalizowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi i dla środowiska. „Integrowana ochrona roślin” kładzie nacisk na uzyskanie zdrowych plonów przy minimalnych zakłóceniach funkcjonowania ekosystemu rolniczego i zachęca do stosowania naturalnych sposobów zwalczania szkodników;

7) „wskaźnik ryzyka” oznacza wynik obliczeń stosowanych do oceny ryzyka wpływu pestycydów na zdrowie ludzi lub na środowisko;

8) „metody niechemiczne” oznaczają metody alternatywne w stosunku do pestycydów chemicznych stosowanych do ochrony roślin i ochrony przed szkodnikami, oparte na technikach agronomicznych takich jak te, o których mowa w załączniku III pkt 1, lub fizyczne, mechaniczne lub biologiczne metody zwalczania organizmów szkodliwych;

9) terminy „wody powierzchniowe” i „wody podziemne” mają takie samo znaczenie jak w dyrektywie 2000/60/WE;

10) „pestycyd” oznacza:

a) środek ochrony roślin zdefiniowany w rozporządzeniu (WE) nr 1107/2009;

b) produkt biobójczy zdefiniowany w dyrektywie 98/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. dotyczącej wprowadzania do obrotu produktów biobójczych⁽²⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 321 z 31.12.2003, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 123 z 24.4.1998, s. 1.

Artykuł 4

Krajowe plany działania

1. Państwa członkowskie przyjmują krajowe plany działania służące ustalaniu ich celów ilościowych, środków i harmonogramów zmierzających do zmniejszenia zagrożenia związanego ze stosowaniem pestycydów i wpływu ich stosowania na zdrowie ludzi i na środowisko oraz wspierania rozwoju i stosowania integrowanej ochrony roślin oraz alternatywnych podejść lub technik w celu zmniejszenia zależności od stosowania pestycydów. Cele te mogą obejmować różne problematyczne kwestie, na przykład ochronę pracowników, ochronę środowiska, pozostałości pestycydów, wykorzystanie szczególnych technik lub zastosowanie w odniesieniu do poszczególnych upraw.

Krajowe plany działania zawierają także wskaźniki służące monitorowaniu zużycia środków ochrony roślin zawierających substancje czynne szczególnie niebezpieczne, zwłaszcza jeśli dostępne są substancje alternatywne. Państwa członkowskie przywiązują szczególną uwagę do środków ochrony roślin zawierających substancje czynne zatwierdzone zgodnie z dyrektywą Rady 91/414/WE z dnia 15 lipca 1991 r. w sprawie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin⁽¹⁾, które w momencie ponownego zatwierdzenia na mocy rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 nie będą spełniać kryteriów istotnych dla ich zatwierdzenia określonych w załączniku II, pkt 3.6–3.8 do tego rozporządzenia.

Na podstawie takich wskaźników i uwzględniając w stosownych przypadkach osiągnięte już przed przyjęciem niniejszej dyrektywy cele w zakresie ograniczenia zagrożenia lub stosowania, ustanawiane są także harmonogramy i cele dla ograniczenia stosowania, w szczególności jeśli ograniczenie stosowania jest odpowiednim sposobem, by doprowadzić do ograniczenia zagrożenia w odniesieniu do kwestii priorytetowych określonych w art. 15 ust. 2 lit. c). Cele te mogą być pośrednie lub ostateczne. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki, by osiągnąć te cele.

Podczas opracowywania i przeglądu krajowych planów działania państwa członkowskie uwzględniają zdrowotny, społeczny, gospodarczy i środowiskowy wpływ planowanych środków, a także szczególne uwarunkowania krajowe, regionalne i lokalne oraz wszystkie zainteresowane grupy. Państwa członkowskie opisują w swoich krajowych planach działania, w jaki sposób będą wdrażały środki zgodnie z art. 5–15, by osiągnąć cele, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Krajowe plany działania uwzględniają plany przewidziane na mocy innych przepisów wspólnotowych dotyczących stosowania pestycydów, np. środki zaplanowane na podstawie dyrektywy 2000/60/WE.

2. Do dnia 14 grudnia 2012 r. państwa członkowskie przekazują krajowe plany działania Komisji i innym państwom członkowskim.

Krajowe plany działania poddaje się przeglądowi przynajmniej co pięć lat, a wszelkie istotne zmiany w krajowych planach działania są bezzwłocznie zgłaszane Komisji.

3. Do dnia 14 grudnia 2014 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące informacji przekazanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do krajowych planów działania. Sprawozdanie obejmuje wykorzystywane metody i konsekwencje dotyczące ustanowienia różnego rodzaju celów w zakresie ograniczenia zagrożeń i stosowania pestycydów.

Do dnia 14 grudnia 2018 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące doświadczeń zgromadzonych przez państwa członkowskie w odniesieniu do realizacji celów krajowych, ustanowionych zgodnie z ust. 1 dla osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy. Do sprawozdania tego załącza się, w razie konieczności, odpowiednie wnioski legislacyjne.

4. Komisja udostępnia opinii publicznej za pośrednictwem strony internetowej informacje przekazane zgodnie z ust. 2.

5. Do przygotowania i zmian krajowych planów działania zastosowanie mają przepisy o uczestnictwie opinii publicznej ustanowione w art. 2 dyrektywy 2003/35/WE.

ROZDZIAŁ II

SZKOLENIA, SPRZEDAŻ PESTYCYDÓW, INFORMOWANIE I PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI

Artykuł 5

Szkolenia

1. Państwa członkowskie zapewniają wszystkim użytkownikom profesjonalnym, dystrybutorom i doradcom dostęp do odpowiednich szkoleń prowadzonych przez podmioty wyznaczone przez właściwe organy. Dotyczy to zarówno szkoleń początkowych, jak i uzupełniających, mających na celu odpowiednio nabycie i aktualizację wiedzy.

Szkolenia są zaplanowane tak, by zapewniały takim użytkownikom, dystrybutorom i doradcom zdobycie wystarczającej wiedzy dotyczącej tematów wymienionych w załączniku I, z uwzględnieniem ich różnych ról i obowiązków.

2. Do dnia 14 grudnia 2013 r. państwa członkowskie tworzą systemy certyfikacji i wyznaczają właściwe organy odpowiedzialne za ich wdrożenie. Minimalnym wymogiem jest, by certyfikaty te stanowiły dowód wystarczającej wiedzy na tematy wymienione w załączniku I zdobytej przez użytkowników profesjonalnych, dystrybutorów i doradców w wyniku odbytego szkolenia lub w inny sposób.

⁽¹⁾ Dz.U. L 230 z 19.8.1991, s. 1.

Systemy certyfikacji obejmują wymogi i procedury dotyczące przyznawania, odnawiania i wycofywania certyfikatów.

3. Środki mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy odnoszące się do zmiany załącznika I w celu uwzględnienia postępu naukowo-technicznego są przyjmowane zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 21 ust. 2.

Artykuł 6

Wymogi związane ze sprzedażą pestycydów

1. Państwa członkowskie zapewniają, by dystrybutorzy zatrudniali wystarczającą liczbę pracowników posiadających certyfikat, o którym mowa w art. 5 ust. 2. Osoby te są dostępne podczas sprzedaży w celu dostarczenia klientom odpowiednich informacji w zakresie stosowania pestycydów, zagrożeń dla zdrowia i dla środowiska oraz instrukcji bezpieczeństwa dotyczących zarządzania tymi zagrożeniami w odniesieniu do danych środków. Mikrodystrybutorzy sprzedający wyłącznie środki do użytku nieprofesjonalnego mogą być zwolnieni z tego obowiązku, jeżeli nie oferują do sprzedaży form użytkowych pestycydów zaklasyfikowanych jako toksyczne, bardzo toksyczne, rakotwórcze, mutagenne lub działające toksycznie na rozrodczość zgodnie z dyrektywą 1999/45/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 maja 1999 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych⁽¹⁾.

2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne kroki w celu ograniczenia sprzedaży pestycydów, które zostały dopuszczone do stosowania profesjonalnego, do sprzedaży osobom posiadającym certyfikat, o którym mowa w art. 5 ust. 2.

3. Na dystrybutorów sprzedających pestycydy użytkownikom nieprofesjonalnym państwa członkowskie nakładają wymóg dostarczania ogólnych informacji dotyczących zagrożeń dla zdrowia ludzi i dla środowiska związanych ze stosowaniem pestycydów – w szczególności informacji dotyczących niebezpieczeństw, ekspozycji, właściwego składowania pestycydów, postępowania z nimi i ich aplikacji, jak również ich bezpiecznej utylizacji zgodnie ze wspólnotowym prawodawstwem dotyczącym odpadów – oraz informacji o środkach alternatywnych stwarzających małe zagrożenie. Państwa członkowskie mogą wprowadzić wymóg, by informacje takie dostarczali producenci pestycydów.

4. Środki przewidziane w ust. 1 i 2 ustanawia się do dnia 14 grudnia 2015 r.

Artykuł 7

Informowanie i podnoszenie świadomości

1. Państwa członkowskie podejmują środki mające na celu informowanie ogółu społeczeństwa oraz wspieranie i ułatwianie dostarczania informacji i programów na rzecz podnoszenia świadomości oraz dostępności dla ogółu społeczeństwa dokład-

nych i wyważonych informacji o pestycydach, w szczególności informacji dotyczących wynikających z ich stosowania zagrożeń oraz potencjalnych ostrych i przewlekłych skutków dla zdrowia ludzi, dla organizmów niebędących celem zwalczania i dla środowiska, oraz mające na celu stosowanie alternatywnych środków niechemicznych.

2. Państwa członkowskie ustanawiają systemy gromadzenia informacji o przypadkach ostrych zatruc pestycydami oraz, w stosownych przypadkach, o przewlekłych objawach zatruc wśród osób, które mogą być narażone na regularny kontakt z pestycydami, takich jak operatorzy, pracownicy sektora rolnego lub osoby mieszkające w pobliżu obszarów, na których są stosowane pestycydy.

3. Aby zwiększyć porównywalność informacji, Komisja we współpracy z państwami członkowskimi opracuje do dnia 14 grudnia 2012 r. dokument strategiczny zawierający wytyczne w sprawie monitorowania i badania wpływu stosowania pestycydów na zdrowie ludzi i na środowisko.

ROZDZIAŁ III

SPRZĘT DO APLIKACJI PESTYCYDÓW

Artykuł 8

Kontrola sprzętu znajdującego się w użyciu

1. Państwa członkowskie zapewniają regularną kontrolę profesjonalnie używanego sprzętu do aplikacji pestycydów. Okres pomiędzy kolejnymi kontrolami do roku 2020 nie przekracza pięciu lat, a po tej dacie – trzech lat.

2. Do dnia 14 grudnia 2016 r. państwa członkowskie zapewniają przeprowadzenie kontroli sprzętu do aplikacji pestycydów przynajmniej raz. Po tej dacie w użyciu profesjonalnym znajduje się wyłącznie sprzęt do aplikacji pestycydów, którego kontrola zakończyła się wynikiem pozytywnym.

Nowy sprzęt poddawany jest kontroli co najmniej raz w okresie 5 lat od zakupu.

3. W drodze odstępstwa od ust. 1 i 2 i po przeprowadzeniu oceny ryzyka dla zdrowia ludzi i dla środowiska, w tym oceny skali wykorzystania sprzętu, państwa członkowskie mogą:

a) stosować różne harmonogramy i różną częstotliwość kontroli sprzętu aplikującego pestycydy inaczej niż w postaci oprysku, ręcznego sprzętu do aplikacji pestycydów lub opryskiwaczy plecakowych oraz dodatkowego osprzętu do aplikacji pestycydów, wykorzystywanego na bardzo niewielką skalę, który powinien zostać ujęty w krajowych planach działania przewidzianych w art. 4.

Następującego dodatkowego osprzętu do aplikacji pestycydów w żadnym przypadku nie uważa się za sprzęt wykorzystywany na bardzo niewielką skalę:

(i) osprzętu do oprysków montowanego na pojazdach szynowych lub statkach powietrznych;

⁽¹⁾ Dz.U. L 200 z 30.7.1999, s. 1.

(ii) opryskiwaczy belkowych o długości belki przekraczającej 3 m, włącznie z opryskiwaczami belkowymi montowanymi na siewnikach;

b) wyłączyć z obowiązku kontroli ręczny sprzęt do aplikacji pestycydów lub opryskiwacze plecakowe. W takim przypadku państwa członkowskie zapewniają, by operatorzy sprzętu byli informowani o potrzebie regularnej wymiany akcesoriów, o szczególnych zagrożeniach związanych z tym sprzętem oraz, by byli szkoleni w zakresie właściwego użytkowania tego sprzętu do aplikacji pestycydów zgodnie z art. 5.

4. Celem kontroli jest sprawdzenie, czy sprzęt do aplikacji pestycydów spełnia wymogi określone w załączniku II, by osiągnąć wysoki poziom ochrony zdrowia ludzi i środowiska.

Zakłada się, że sprzęt do aplikacji pestycydów zgodny ze zharmonizowanymi normami opracowanymi zgodnie z art. 20 ust. 1 spełnia zasadnicze wymogi w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i wymagań środowiskowych.

5. Użytkownicy profesjonalni przeprowadzają regularną kalibrację i przeglądy techniczne sprzętu do aplikacji pestycydów zgodnie z zaleceniami przekazanymi w trakcie szkoleń, o których mowa w art. 5.

6. Państwa członkowskie wyznaczają organy odpowiedzialne za wdrażanie systemów kontroli i powiadamiają o nich Komisję.

Każde państwo członkowskie tworzy systemy certyfikacji pozwalające na weryfikację kontroli i uznawanie certyfikatów przyznanych w innych państwach członkowskich zgodnie z wymogami, o których mowa w ust. 4, oraz gdy okres, który upłynął od ostatniej kontroli przeprowadzonej w innym państwie członkowskim, jest równy okresowi między kontrolami mającemu zastosowanie na jego własnym terytorium lub jest od niego krótszy.

Państwa członkowskie dokładają starań, by uznawać certyfikaty wydane w innych państwach członkowskich, pod warunkiem że zastosowano wymienione w ust. 1 okresy między kontrolami.

7. Środki mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy odnoszące się do zmiany załącznika II w celu uwzględnienia postępu naukowo-technicznego przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą określoną w art. 21 ust. 2.

ROZDZIAŁ IV

SZCZEGÓLNE PRAKTYKI I ZASTOSOWANIA

Artykuł 9

Opryski z powietrza

1. Państwa członkowskie zapewniają, by opryski z powietrza były zabronione.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 opryski z powietrza można dopuścić w szczególnych przypadkach i z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

a) musi wystąpić brak wykonalnych metod alternatywnych lub muszą wystąpić wyraźne korzyści pod względem ograniczenia wpływu na zdrowie ludzi i środowisko w porównaniu do aplikacji pestycydów sprzętem naziemnym;

b) pestycydy, które mają być zastosowane, muszą być jednoznacznie zatwierdzone do stosowania w opryskach z powietrza w danym państwie członkowskim w wyniku specjalnej oceny ryzyka stwarzanego przez opryski z powietrza;

c) operator przeprowadzający oprysk z powietrza musi posiadać certyfikat, o którym mowa w art. 5 ust. 2. W okresie przejściowym przed wprowadzeniem systemu certyfikacji państwa członkowskie mogą akceptować inne dowody wystarczającej wiedzy;

d) przedsiębiorstwo odpowiedzialne za wykonanie oprysku z powietrza posiada certyfikaty wydane przez właściwy organ dopuszczający sprzęt i statki powietrzne do aplikacji pestycydów w drodze oprysków z powietrza;

e) jeżeli obszar przeznaczony do oprysków znajduje się w bliskiej odległości od obszarów ogólnie dostępnych, w pozwoleniu zawarte są szczególne środki zarządzania zagrożeniem zapewniające, że nie wystąpią negatywne skutki dla zdrowia przypadkowych osób. Obszar przeznaczony do oprysków nie może znajdować się w bliskiej odległości od obszarów zamieszkałych;

f) od 2013 r. statek powietrzny musi być wyposażony w urządzenia wykorzystujące najlepsze dostępne technologie ograniczające znoszenie cieczy roboczej.

3. Państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy odpowiedzialne za określanie szczegółowych warunków, w jakich można przeprowadzać opryski z powietrza, rozpatrywanie wniosków zgodnie z ust. 4 oraz podawanie do publicznej wiadomości informacji o uprawach, obszarach i sytuacjach, w których opryski z powietrza mogą zostać dopuszczone oraz szczegółowych wymaganiach, jakie muszą być spełnione przy wykonywaniu takich zabiegów, w tym w odniesieniu do warunków pogodowych.

W pozwoleniu właściwe organy określają środki niezbędne do ostrzeżenia we właściwym czasie mieszkańców i przypadkowych osób oraz dla ochrony środowiska w pobliżu opryskiwanego obszaru.

4. Użytkownik profesjonalny, który zamierza zastosować pestycydy w formie oprysku z powietrza, składa wniosek o zatwierdzenie planu oprysków właściwemu organowi, przedstawiając jednocześnie dowody spełnienia warunków wymienionych w ust. 2 i 3. Wniosek o wydanie pozwolenia na opryski z powietrza zgodny z zatwierdzonym planem oprysków jest składany z rozsądnym wyprzedzeniem właściwemu organowi. Zawiera on informacje dotyczące przewidywanego czasu trwania oprysku oraz ilości i rodzaju stosowanych pestycydów.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że wnioski o wydanie pozwolenia na opryski z powietrza zgodne z zatwierdzonym planem oprysków, co do których w okresie ustalonym przez właściwe organy nie otrzymano odpowiedzi w sprawie podjętej decyzji, uważa się za zatwierdzone.

W szczególnych okolicznościach, takich jak nagła lub szczególnie trudna sytuacja, można również składać wnioski bezpośrednio o wydanie pozwolenia na opryski z powietrza. W przypadkach, gdy jest to uzasadnione, właściwe organy mają możliwość zastosowania przyspieszonej procedury w celu sprawdzenia, czy przed zastosowaniem oprysków z powietrza zostały spełnione warunki, o których mowa w ust. 2 i 3.

5. Państwa członkowskie zapewniają spełnienie warunków, o których mowa w ust. 2 i 3, przez prowadzenie odpowiednich działań monitorujących.

6. Właściwe organy rejestrują wnioski i pozwolenia, o których mowa w ust. 4 oraz udostępniają do publicznej wiadomości odpowiednie zawarte w nich informacje, takie jak informacje o obszarze objętym opryskami, przewidywanym dniu i czasie trwania oprysków oraz rodzaju pestycydów, zgodnie z przepisami mającego zastosowanie prawa krajowego lub wspólnotowego.

Artykuł 10

Informowanie opinii publicznej

Państwa członkowskie mogą włączyć do krajowych planów działania przepisy dotyczące informowania osób, które mogłyby zostać narażone na znoszenie cieczy roboczej.

Artykuł 11

Specjalne środki ochrony środowiska wodnego i wody pitnej

1. Państwa członkowskie zapewniają, by przyjęto odpowiednie środki służące ochronie środowiska wodnego i zasobów wody pitnej przed wpływem pestycydów. Środki te wspierają odpowiednie przepisy dyrektywy 2000/60/WE i rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 i są z nimi zgodne.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, obejmują:

- a) przyznawanie pierwszeństwa pestycydom, które nie zostały zaklasyfikowane jako niebezpieczne dla środowiska wodnego zgodnie z dyrektywą 1999/45/WE ani nie zawierają priorytetowych substancji niebezpiecznych określonych w art. 16 ust. 3 dyrektywy 2000/60/WE;
- b) przyznawanie pierwszeństwa najefektywniejszym technikom stosowania, takim jak użycie urządzeń antyznoszeniowych dla pestycydów, w szczególności w przypadku upraw pionowych, takich jak chmiel i uprawy prowadzone w sadach i winnicach;
- c) wykorzystanie środków łagodzących, które minimalizują ryzyko zanieczyszczenia terenów leżących poza docelowym miejscem stosowania w wyniku znoszenia cieczy roboczej, przesiąkania i spływania. Środki te obejmują utworzenie stref buforowych o odpowiedniej powierzchni z myślą o ochronie niebędących celem zwalczania organizmów wodnych oraz stref ochronnych dla wód powierzchniowych i podziemnych wykorzystywanych do pobierania wody pitnej, w których to strefach nie wolno stosować ani przechowywać pestycydów;
- d) możliwie największe ograniczenie lub całkowite wyeliminowanie stosowania pestycydów w obrębie lub wzdłuż dróg, linii kolejowych, powierzchni łatwo przepuszczalnych lub innej infrastruktury znajdującej się w pobliżu wód powierzchniowych lub podziemnych lub na powierzchniach uszczelnionych, na których występuje duże ryzyko spływu do wód powierzchniowych lub instalacji kanalizacyjnych.

Artykuł 12

Zmniejszenie stosowania pestycydów lub zagrożeń z nich wynikających na określonych obszarach

Biorąc pod uwagę niezbędne wymogi dotyczące higieny i zdrowia publicznego, różnorodność biologiczną lub wyniki odpowiednich ocen zagrożenia, państwa członkowskie zapewniają, by stosowanie pestycydów zostało ograniczone lub zabronione na określonych obszarach. Podejmuje się odpowiednie środki zarządzania zagrożeniem, a w pierwszej kolejności rozważa się zastosowanie środków ochrony roślin niskiego ryzyka określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1107/2009 oraz biologicznych metod zwalczania organizmów szkodliwych. Określone obszary, o których mowa, to:

- a) obszary użytkowane przez ogół społeczeństwa lub grupy szczególnie narażone zdefiniowane w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, takie jak parki i ogrody publiczne, tereny sportowe i rekreacyjne, tereny szkolne i place zabaw dla dzieci oraz obszary w bliskim sąsiedztwie obiektów służby zdrowia;
- b) obszary chronione określone w dyrektywie 2000/60/WE lub inne obszary wyznaczone do celów podjęcia koniecznych środków ochronnych zgodnie z przepisami dyrektywy 79/409/EWG i 92/43/EWG;

c) obszary, na których niedawno stosowano pestycydy, wykorzystywane przez pracowników sektora rolnego lub dostępne dla nich.

Artykuł 13

Postępowanie z pestycydami i przechowywanie ich oraz przetwarzanie ich opakowań i pozostałości

1. Państwa członkowskie przyjmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia, by poniższe czynności użytkowników profesjonalnych i, w stosownych przypadkach, dystrybutorów nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia ludzi lub dla środowiska:

- a) przechowywanie pestycydów, postępowanie z pestycydami, rozcieńczanie i mieszanie pestycydów przed ich stosowaniem;
- b) postępowanie z opakowaniami i pozostałościami pestycydów;
- c) utylizacja mieszanek pozostałych w zbiorniku po użyciu;
- d) czyszczenie sprzętu po użyciu;
- e) odzyskiwanie lub utylizacja pozostałości pestycydów i ich opakowań zgodnie z prawodawstwem Wspólnoty w dziedzinie odpadów.

2. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki w celu uniknięcia niebezpiecznych czynności przy postępowaniu z pestycydami dopuszczonymi do stosowania przez użytkowników nieprofesjonalnych. Środki te mogą obejmować stosowanie pestycydów o niskiej toksyczności, preparatów gotowych do użyciu i ograniczenie rozmiarów pojemników lub opakowań.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby obiekty przechowywania pestycydów przeznaczonych do stosowania profesjonalnego były skonstruowane w sposób uniemożliwiający niepożądane uwolnienie pestycydów. Szczególną uwagę należy przywiązać do ich lokalizacji i rozmiaru oraz materiałów budowlanych.

Artykuł 14

Integrowana ochrona roślin

1. Państwa członkowskie podejmują wszelkie konieczne środki w celu zachęcania do stosowania ochrony roślin o niskim zużyciu pestycydów, przyznając zawsze, gdy to możliwe, pierwszeństwo metodom niechemicznym, aby profesjonalni użytkownicy pestycydów przechodzili na stosowanie dostępnych praktyk i produktów do walki z danym organizmem szkodliwym, które stwarzają najmniejsze zagrożenie dla zdrowia ludzi i dla środowiska. Ochrona roślin o niskim zużyciu pestycydów obejmuje integrowaną ochronę roślin oraz

rolnictwo ekologiczne zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych (1).

2. Państwa członkowskie ustanawiają lub wspierają ustanowienie wszelkich warunków niezbędnych do wdrożenia integrowanej ochrony roślin. W szczególności zapewniają one, aby użytkownicy profesjonalni mieli do dyspozycji informacje i narzędzia do monitorowania organizmów szkodliwych i podejmowania odpowiednich decyzji, jak również usługi doradcze w zakresie integrowanej ochrony roślin.

3. Do dnia 30 czerwca 2013 r. państwa członkowskie składają Komisji sprawozdanie dotyczące wdrożenia ust. 1 i 2, a w szczególności dotyczące tego, czy stworzono warunki niezbędne do wdrożenia integrowanej ochrony roślin.

4. Państwa członkowskie opisują w krajowych planach działania, w jaki sposób zapewniają, by ogólne zasady integrowanej ochrony roślin przedstawione w załączniku III zostały wdrożone przez wszystkich profesjonalnych użytkowników do dnia 1 stycznia 2014 r.

Środki mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy odnoszące się do zmiany załącznika III w celu uwzględnienia postępu naukowo-technicznego przyjmowane są zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 21 ust. 2.

5. Państwa członkowskie wprowadzają odpowiednie zachęty, by skłaniać użytkowników profesjonalnych do dobrowolnego wdrażania wytycznych w zakresie integrowanej ochrony roślin dla poszczególnych upraw lub sektorów. Wytyczne takie mogą zostać opracowane przez władze publiczne lub organizacje reprezentujące określonych użytkowników profesjonalnych. W krajowych planach działania państwa członkowskie odnoszą się do tych wytycznych, które uznają za adekwatne i właściwe.

ROZDZIAŁ V

WSKAŹNIKI, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I WYMIANA INFORMACJI

Artykuł 15

Wskaźniki

1. Ustala się zharmonizowane wskaźniki ryzyka, o których mowa w załączniku IV. Państwa członkowskie mogą jednak nadal stosować, oprócz wskaźników zharmonizowanych, istniejące wskaźniki krajowe lub przyjąć inne odpowiednie wskaźniki.

Środki mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy odnoszące się do zmiany załącznika IV w celu uwzględnienia postępu naukowo-technicznego są przyjmowane zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 21 ust. 2.

(1) Dz.U. L 189 z 20.7.2007, s. 1.

2. Państwa członkowskie:

- a) obliczają zharmonizowane wskaźniki ryzyka, o których mowa w ust. 1, z wykorzystaniem danych statystycznych zgromadzonych zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym odnoszącym się do statystyk dotyczących środków ochrony roślin oraz innych istotnych danych;
- b) określają tendencje w zakresie stosowania niektórych substancji czynnych;
- c) określają kwestie priorytetowe, takie jak substancje czynne, uprawy, regiony lub praktyki, które wymagają szczególnej uwagi, lub dobre praktyki, które można stawiać za wzór do naśladowania, aby osiągnąć cele niniejszej dyrektywy, a zatem zmniejszyć zagrożenia związane ze stosowaniem pestycydów i wpływ ich stosowania na zdrowie ludzi i na środowisko oraz wspierać rozwój oraz stosowanie integrowanej ochrony roślin i alternatywnych podejść lub technik w celu zmniejszenia zależności od stosowania pestycydów.

3. Państwa członkowskie przekazują Komisji i pozostałym państwom członkowskim wyniki ocen przeprowadzonych zgodnie z ust. 2 i udostępniają te informacje opinii publicznej.

4. Komisja wykorzystuje dane statystyczne zgromadzone zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym odnoszącym się do statystyk dotyczących środków ochrony roślin i inne istotne dane do obliczania wskaźników ryzyka na poziomie wspólnotowym w celu oszacowania tendencji w zakresie ryzyka wynikającego ze stosowania pestycydów.

Komisja wykorzystuje te dane i informacje również do oceny postępów w dążeniu do osiągnięcia celów innych polityk Wspólnoty ukierunkowanych na zmniejszenie wpływu pestycydów na zdrowie ludzi oraz na środowisko.

Wyniki udostępniane są opinii publicznej poprzez stronę internetową, o której mowa w art. 4 ust. 4.

Artykuł 16

Sprawozdawczość

Komisja regularnie przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z osiągniętych postępów w zakresie wprowadzania niniejszej dyrektywy wraz z propozycjami zmian, w stosownych przypadkach.

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 17

Sankcje

Państwa członkowskie określają sankcje, które stosuje się w przypadku naruszenia krajowych przepisów przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą, i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wykonywania. Przewidziane sankcje są skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o tych przepisach do dnia 14 grudnia 2012 r. i bezzwłocznie powiadamiają ją o wszelkich późniejszych zmianach.

Artykuł 18

Wymiana informacji i najlepszych praktyk

Komisja przedstawia wymianę informacji i najlepszych praktyk w zakresie zrównoważonego stosowania pestycydów i integrowanej ochrony roślin jako priorytetowy temat debaty w grupie ekspertów ds. strategii tematycznej w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów.

Artykuł 19

Oplaty i należności

1. Poprzez opłaty lub należności państwa członkowskie mogą odzyskać koszty związane z wszelkimi pracami wynikającymi z ich zobowiązań na mocy niniejszej dyrektywy.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by opłaty lub należności, o których mowa w ust. 1, zostały ustalone w sposób przejrzysty i odpowiadały rzeczywistym kosztom odnośnych prac.

Artykuł 20

Normalizacja

1. Normy, o których mowa w art. 8 ust. 4 niniejszej dyrektywy, ustanawia się zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 6 ust. 3 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych i przepisy dotyczące usług dla społeczeństwa informacyjnego⁽¹⁾.

Wniosek w sprawie opracowania tych norm może powstać w konsultacji z Komitetem, o którym mowa w art. 21 ust. 1.

2. Komisja publikuje odniesienia do norm w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

⁽¹⁾ Dz.U. L 204 z 21.7.1998, s. 37.

3. W przypadku gdy państwo członkowskie lub Komisja uważa, że norma zharmonizowana nie zapewnia pełnej zgodności z wymaganiami objętymi tą normą i określonymi w załączniku II, Komisja lub dane państwo członkowskie kieruje sprawę do komitetu powołanego na mocy art. 5 dyrektywy 98/34/WE, przedstawiając swoje argumenty. Po konsultacji z właściwymi europejskimi organizacjami normalizacyjnymi komitet niezwłocznie wydaje opinię.

W świetle opinii komitetu Komisja podejmuje decyzję o opublikowaniu, niepublikowaniu, opublikowaniu z ograniczeniami, utrzymaniu, utrzymaniu z ograniczeniami lub wycofaniu odniesień do danej normy zharmonizowanej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Komisja informuje o tym fakcie odpowiednią europejską organizację normalizacyjną oraz, w razie konieczności, żąda zmiany danych norm zharmonizowanych.

Artykuł 21

Procedura komitetowa

1. Komisja jest wspierana przez Stały Komitet ds. Łańcucha Pokarmowego i Zdrowia Zwierząt utworzony na mocy art. 58 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności⁽¹⁾.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 1–4 i art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

Artykuł 22

Wydatki

W celu wsparcia tworzenia zharmonizowanej polityki i systemów w dziedzinie zrównoważonego stosowania pestycydów Komisja może finansować:

a) opracowanie zharmonizowanego systemu, w tym odpowiedniej bazy danych służącej do gromadzenia i przechowywania wszystkich informacji związanych ze wskaźnikami ryzyka dotyczącymi pestycydów oraz do udostępniania takich informacji właściwym organom, innym zainteresowanym stronom i ogółowi społeczeństwa;

b) wykonanie badań koniecznych w celu przygotowania i rozwoju prawodawstwa, w tym dostosowania załączników do niniejszej dyrektywy do postępu technicznego;

c) opracowanie wskazówek i najlepszych praktyk w celu ułatwienia wdrożenia niniejszej dyrektywy.

Artykuł 23

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 14 grudnia 2011 r.

Środki przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 24

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie w dniu następującym po dniu jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 25

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 21 października 2009 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego
J. BUZEK
Przewodniczący

W imieniu Rady
C. MALMSTRÖM
Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1.

ZAŁĄCZNIK I

Tematy szkoleń, o których mowa w art. 5

1. Całość stosownych przepisów prawa dotyczących pestycydów i ich stosowania.
2. Istnienie nielegalnych (podrabianych) środków ochrony roślin i zagrożeń z nimi związanych oraz metody rozpoznawania takich środków.
3. Niebezpieczeństwa i zagrożenia związane z pestycydami oraz metody identyfikacji i kontroli niebezpieczeństw i zagrożeń, w szczególności:
  - a) zagrożenie dla ludzi (operatorów, mieszkańców, przypadkowych osób, osób wkraczających na obszary poddane działaniu pestycydów oraz osób, które mają kontakt z produktami poddanymi działaniu pestycydów lub które takie produkty spożywają) oraz zaostrzenie go przez czynniki takie, jak palenie tytoniu;
  - b) symptomy zatrucia pestycydami oraz udzielanie pierwszej pomocy;
  - c) zagrożenie dla roślin innych niż docelowe, pożytecznych owadów, dzikiej fauny i flory, różnorodności biologicznej oraz całego środowiska.
4. Podstawowa wiedza z zakresu strategii i technik integrowanej ochrony roślin, strategii i technik integrowanej produkcji, zasad rolnictwa ekologicznego, biologicznych metod zwalczania organizmów szkodliwych, informacje na temat ogólnych zasad i wytycznych w zakresie integrowanej ochrony roślin dla poszczególnych upraw i sektorów.
5. Wprowadzenie do oceny porównawczej na poziomie użytkownika ułatwiającej użytkownikom profesjonalnym dokonanie wyboru optymalnego w określonej sytuacji pestycydu – spośród wszystkich zarejestrowanych pestycydów zwalczających dany organizm szkodliwy – który będzie miał najmniejszy wpływ na zdrowie ludzi, organizmy niebędące celem zwalczania i na środowisko.
6. Środki służące zmniejszeniu zagrożenia dla ludzi, dla organizmów niebędących celem zwalczania oraz dla środowiska: zasady bezpiecznego składowania pestycydów, postępowania z pestycydami i mieszania pestycydów oraz utylizacji pustych pojemników, innych skażonych materiałów i nadwyżek pestycydów (łącznie z mieszkankami różnych produktów) w formie koncentratu lub w formie rozcieńczonej; zalecany sposób kontroli narażenia operatora (środki ochrony indywidualnej).
7. Podejścia oparte na zagrożeniach, uwzględniające lokalne zmienne pozyskiwania wody, takie jak klimat, rodzaj gleby i upraw oraz rzeźba terenu.
8. Procedury przygotowania do pracy sprzętu do aplikacji pestycydów, łącznie z jego kalibrowaniem, oraz eksploatacja go przy minimalnym zagrożeniu dla użytkownika, innych ludzi, gatunków zwierząt i roślin niebędących celem zwalczania, różnorodności biologicznej i środowiska, w tym zasobów wodnych.
9. Używanie sprzętu do aplikacji pestycydów i jego konserwacja oraz specjalne techniki opryskiwania (np. opryskiwanie małą ilością środka i rozpylacze antyznoszeniowe), a także cele kontroli technicznej opryskiwaczy będących w użyciu i sposoby poprawy jakości opryskiwania. Szczególne zagrożenia związane z użytkowaniem ręcznego sprzętu do aplikacji pestycydów lub opryskiwaczy plecakowych oraz odnośne środki zarządzania zagrożeniem.
10. Działania w sytuacjach wyjątkowych w celu ochrony zdrowia ludzi, środowiska, w tym zasobów wodnych, w sytuacji przypadkowego wycieku, skażenia i ekstremalnych warunków pogodowych mogących stwarzać zagrożenie wypływania pestycydów.
11. Szczególna dbałość w odniesieniu do obszarów chronionych ustanowionych na mocy art. 6 i 7 dyrektywy 2000/60/WE.
12. Monitorowanie zdrowia i struktury umożliwiające zgłaszanie wypadków lub podejrzewanych wypadków.
13. Prowadzenie ewidencji wszystkich przypadków zastosowania pestycydów, zgodnie ze stosownymi przepisami prawa.

ZAŁĄCZNIK II

Wymogi dotyczące zdrowia, bezpieczeństwa i środowiska w zakresie kontroli sprzętu do aplikacji pestycydów

Kontrola sprzętu do aplikacji pestycydów obejmuje wszystkie aspekty ważne dla osiągnięcia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia ludzi i środowiska. Należy zadbać o pełną skuteczność operacji aplikacji pestycydów przez zapewnienie właściwego działania tego sprzętu i pełnienia jego funkcji, co pozwoli zagwarantować osiągnięcie poniższych celów.

Sprzęt do aplikacji pestycydów musi działać niezawodnie i być stosowany odpowiednio do zamierzonego celu, zapewniając dokładne dozowanie i rozprowadzanie pestycydów. Sprzęt musi być w stanie pozwalającym na jego bezpieczne, łatwe i całkowite napełnianie i opróżnianie oraz uniemożliwiającym wyciek pestycydów. Musi on także pozwalać na łatwe i gruntowne czyszczenie. Stan sprzętu musi także zapewniać bezpieczeństwo operacji i pozwalać na kontrolę i niezwłoczne wyłączenie sprzętu bez opuszczania fotela operatora. Jeśli niezbędne jest regulowanie działania, powinno ono być nieskomplikowane, dokładne i możliwe do powtórzenia.

Szczególną uwagę należy zwrócić na:

1. Elementy przeniesienia napędu

Ośłona wału odbioru mocy oraz osłona przyłączenia zasilania powinny być umocowane i znajdować się w dobrym stanie, a także musi być zapewniona funkcjonalność urządzeń zabezpieczających oraz wszelkich elementów przeniesienia napędu, poruszających się lub obracających, celem zagwarantowania ochrony operatora.

2. Pompa

Wydajność pompy musi być dostosowana do potrzeb sprzętu, a pompa musi działać prawidłowo celem zapewnienia stabilnego i niezawodnego tempa podawania cieczy roboczej. Pompa nie może przeciekać.

3. Mieszanie

Urządzenia mieszające muszą zapewniać właściwą cyrkulację cieczy celem zagwarantowania jednolitego stężenia w całej objętości cieczy roboczej w zbiorniku.

4. Zbiornik cieczy roboczej

Zbiorniki cieczy roboczej, wraz ze wskaźnikiem zawartości cieczy w zbiorniku, urządzeniami do napełniania, sitami i filtrami, systemami opróżniania i płukania oraz urządzeniami mieszającymi, muszą działać tak, by w jak największym stopniu ograniczać możliwość przypadkowego wycieku, nierównomierności rozkładu stężeń, narażenia operatora czy pozostawania resztek w zbiorniku.

5. Systemy pomiarowe, kontrolne i regulacyjne

Wszystkie urządzenia pomiarowe, urządzenia do włączania i wyłączania oraz do regulacji ciśnienia lub natężenia wypływu muszą być odpowiednio skalibrowane i pracować niezawodnie; nie mogą występować wycieki. Podczas pracy powinno być możliwe przeprowadzenie kontroli ciśnienia a obsługa urządzeń do regulacji ciśnienia powinna być łatwa. Urządzenia do regulacji ciśnienia powinny utrzymywać stałe ciśnienie robocze przy stałych obrotach pompy w celu zapewnienia stabilnej objętości podawania cieczy.

6. Rury i węże

Rury i węże muszą być w dobrym stanie celem uniknięcia zakłócenia przepływu cieczy lub przypadkowego rozlania w razie awarii. Podczas pracy przy maksymalnym możliwym ciśnieniu węże i rury nie mogą wykazywać przecieków.

7. Filtrowanie

Aby uniknąć zawirowań i niejednorodności rozpylanego strumienia, filtry muszą być w dobrym stanie, a rozmiar oczek filtra powinien odpowiadać rozmiarowi dysz zamontowanych na opryskiwaczu. Jeśli zastosowano system sygnalizacji blokady filtra, powinien on działać prawidłowo.

8. Belka (w przypadku sprzętu opryskującego pestycydami za pomocą umieszczonej poziomo belki, znajdującej się blisko upraw lub opryskiwanych materiałów)

Belka musi być w dobrym stanie i stabilna we wszystkich kierunkach. Systemy mocowania i regulacji, urządzenia tłumiące niezamierzone ruchy oraz urządzenia kompensacji nachylenia muszą działać prawidłowo.

9. Rozpylacze

Rozpylacze muszą działać prawidłowo, aby ograniczyć kapanie po zakończeniu oprysku. Aby zapewnić jednorodność strumienia oprysku, natężenie wypływu w poszczególnych rozpylaczach nie może znacznie odbiegać od danych zamieszczonych w tabelach natężenia wypływu dostarczonych przez producenta.

10. Rozkład

Rozkład cieczy roboczej na powierzchni docelowej poziomy i pionowy (w przypadku stosowania w uprawach pionowych) musi być równomierny.

11. Wentylator (w przypadku opryskiwaczy z pomocniczym strumieniem powietrza).

Wentylator musi być w dobrym stanie i musi zapewnić stabilny i niezawodny strumień powietrza.

ZAŁĄCZNIK III

Ogólne zasady integrowanej ochrony roślin

1. Zapobieganie występowaniu organizmów szkodliwych lub minimalizowanie ich negatywnego wpływu na rośliny uprawne należy osiągać lub wspierać między innymi przez:
    - płodozmian,
    - stosowanie właściwych technik uprawy (np. zwalczanie chwastów przed siewem lub sadzeniem roślin, termin i norma wysiewu, stosowanie wsiewek, uprawa bezorkowa, cięcie i siew bezpośredni),
    - w odpowiednich przypadkach stosowanie odmian odpornych/tolerancyjnych i materiału siewnego i nasadzeniowego kategorii standard/kwalifikowany,
    - stosowanie zrównoważonego nawożenia, wapnowania i nawadniania/odwadniania,
    - stosowanie środków higieny (np. regularne czyszczenie maszyn i sprzętu), by zapobiec rozprzestrzenianiu się organizmów szkodliwych,
    - ochrona i stwarzanie warunków dla występowania ważnych organizmów pożytecznych, np. poprzez stosowanie odpowiednich metod ochrony roślin lub wykorzystywanie ekologicznych struktur w miejscu produkcji i poza nim.
  2. Organizmy szkodliwe muszą być monitorowane przy zastosowaniu odpowiednich metod i narzędzi, jeśli są one dostępne. Wśród takich narzędzi powinny znaleźć się monitoring pól oraz systemy ostrzegania, prognozowania i wczesnego diagnozowania oparte na solidnych podstawach naukowych, tam gdzie możliwe jest ich zastosowanie, a także doradztwo osób o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych.
  3. Na podstawie wyników działań monitorujących użytkownik profesjonalny musi zdecydować, czy stosować metody ochrony roślin i kiedy je stosować. Podstawowymi czynnikami wpływającymi na podejmowanie decyzji są pewne i oparte na solidnych podstawach naukowych progi szkodliwości występowania organizmów szkodliwych. Jeśli jest to wykonalne, przed zabiegiem ochrony roślin należy wziąć pod uwagę wartości progów szkodliwości dla danego regionu, konkretnego obszaru, uprawy i konkretnych warunków pogodowych.
  4. Nad metody chemiczne przedkładać należy zrównoważone metody biologiczne, fizyczne i inne metody niechemiczne, jeżeli zapewniają one zadowalającą ochronę przed organizmami szkodliwymi.
  5. Stosowane pestycydy muszą być jak najbardziej ukierunkowane na osiągnięcie danego celu i powodować jak najmniej skutków ubocznych dla zdrowia ludzi, dla organizmów niebędących celem zwalczania i dla środowiska.
  6. Użytkownik profesjonalny powinien ograniczać stosowanie pestycydów i inne formy interwencji do niezbędnego poziomu, np. poprzez zredukowanie dawek, ograniczenie ilości wykonywanych zabiegów lub stosowanie dawek dzielonych, biorąc pod uwagę, czy można zaakceptować dany poziom zagrożenia roślin i czy interwencje te nie zwiększają ryzyka rozwoju odporności organizmów szkodliwych.
  7. Jeśli wiadomo, że istnieje ryzyko powstania odporności na dany preparat, a nasilenie występowania organizmów szkodliwych wymaga wielokrotnego stosowania pestycydów w danych uprawach, należy zastosować dostępne strategie przeciwdziałające rozwojowi odporności, by zachować skuteczność tych produktów. Może to obejmować stosowanie wielu pestycydów o różnych mechanizmach działania.
  8. Użytkownik profesjonalny powinien sprawdzać efekty zastosowanych metod ochrony roślin przy pomocy zapisów o przeprowadzonych zastosowaniach pestycydów oraz działań monitorujących występowanie organizmów szkodliwych.
-

ZALĄCZNIK IV

Zharmonizowane wskaźniki ryzyka
